

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitsor egyszeri hirdetése 30 fill. Többhastós hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Sebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRFÁD könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Az adóreform.

írta: dr. Flórián Károly.

IV. Az általános kereseti adó

Az általános kereseti adó (1909: IX. t.-cz.) az eddigi III. osztályú kereseti adó helyébe lép. A II. osztályú kereseti adó a jövőben teljesen megszűnik; míg az I. osztályú kereseti adó eddigi alanyai részben az általános kereseti adó alá, részben pedig a jövedelemadó alá kerülnek. Jövedelemadóval rójják meg az új adótörvények azokat is, kik eddig IV. osztályú kereseti adót fizettek.

Hasonlítsuk tehát össze az általános kereseti adót az eddigi III. osztályú kereseti adóval.

Az új adónak a köre annyiban tágabb, mert azokon kívül, a kik eddig III. osztályú kereseti adót fizettek, a jövőben itt adóznak a *bányaműveléssel* foglalkozók is, mert a bányadó, mint külön adó, megszűnik. Itt adóznak továbbá ezentúl az eddigi I. osztályú kereseti adó alanyai közül: a segéd nélkül dolgozó, önálló kézi-iparosok, kis- és nagyközségekben segédekkel dolgozó kézműiparosok és az állandó üzlethely nélkül működő házalók is.

Általános kereseti adó alá tartozik tehát mindaz a jövedelem, mely *iparüzletből és kereskedelmi üzletből, bányászatból, szellemi foglalkozásból*, és bármilyen más, *haszonhajtó foglalkozásból* származik, kivéve a szolgálati viszonyból eredő illetményeket. (1. §.)

Nem tartozik általános kereseti adó alá: 1. a *köz- vagy magánszolgálatban* álló orvosnak, ügyvédnek, mérnöknek stb. illetménye, 2. a saját vagy haszonbérlet ingatlanon üzemeltetett vadászat (ellenben az a jövedelem, mely netalán bérlet vadászati jogból ered, adóköteles), 3. a *bányatörvény alá nem eső bányaterületek* (márvány, kő, kavics) anyagának kiaknázása, ha az anyagot forgalomba nem hozták, 4. a *mező- és erdőgazdasági termelés, szőlő- és kertművelés* (a műkertészet és kereskedelmi kertészet kivételével) a földadó alanyainál.

Az általános kereseti adó alól való *mentességnek* két esete van: 1. *állandó*, 2. *ideiglenes*.

1. Az *állandó adómentességek* eseteit az új törvény némileg *szaporította*. Adómentesek többek között: a napszámosmunka (mely az 1883: X. t.-cz.-ig I. osztályú kereseti adó alá esett), a tanulóknak magántanításból eredő jövedelme, jótékonycélú előadások jövedelme, oly belföldi vállalatok, melyeket külön törvények mentesítenek az adó alól (pl. a totalizátor-vállalat az 1894: XXIX. t.-cz. 9. §-a alapján), azok az egyének, akik létminimum címén jövedelemadót sem fizetnek.

2. Az *ideiglenes adómentességről* a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907: III. t.-cz. intézkedik.

A míg a III. osztályú kereseti adó *alapja* a 3 évi kivetési időszak első évét megelőző *három évben* elért tiszta kereseti vagy üzleti eredménynek *átlaga* volt, addig az általános

kereseti adónál az adóalap az *adóévet megelőző évből származó tiszta jövedelem*.

A törvény felsorolja (15. §.) azokat a tételeket, melyeket az adóköteles tisztajövedelem-kiszámításánál a nyers-bevételből *le kell vonni*; viszont kiemeli a *le nem vonható* tételeket is (17. §.). Mindezek nagyjából azonosak az eddigi törvényben felsorolt tételekkel.

A III. osztályú kereseti *adónak kulcsa* tudvalevőleg 10%. Az új adóé ellenben a szellemi foglalkozásoknál (orvos, ügyvéd) 4%, minden más esetben (iparos, kereskedő) 5%.

Az állandó üzlethely nélkül működő *házalók*, ha üzletüket egyedül és gyalog folytatják, 6 K.-t fizetnek; ha pedig lóval vagy segéddel, úgy minden ló után még 6 K.-t és minden segéd után még 4 K.-t, vagyis éppen annyit, mint a mennyit eddig I. osztályú kereseti adó címén fizettek.

A törvény az általános kereseti adó évi összegét 1911-re 29.000.000 koronában *kontingentálja* és azontúl ennek az összegnek évről-évre 2%-kal növekvő összegében. Ha valamely évben a kive és a kontingenst fél-százalékkal meghaladja, az adó kulcsának *leszállítása* iránt a legközelebbi költségvetési törvényben intézkedni kell.

Újítás, hogy a jövőben ennél az adónál is *vallomási kényszer* lesz, hogy tehát *jövedelmét mindenki bevallani tartozik*. A ki vallomást *nem* ad, annak adóját hivatalból állapítják meg és 1%-kal fölemelik *pótlék* címén; ha pedig az illető vallomását felhívásra sem adta be, úgy a pótlék további 4%-os lesz.

Ha a fél vallomást *nem* ad, vagy ha a benyújtott vallomás feletti tárgyalások kielégítő eredményre *nem* vezetnek, az adó alapját képező kereseti nyereséget *hivatalból* kell megállapítani, tekintettel az üzletben fekvő tőkék kamatozására, az alkalmazottak számára és a fizetett lakberek és üzletberek mennyiségére. Ez a kereseti nyereség azonban *nem lehet kisebb a törvényben megállapított minimális kereseti nyereségnél*, illetve az adó *nem lehet kevesebb a minimális adótételeknél*.

Ha a minimális kereseti nyereségre vonatkozó intézkedéseket a régi törvény idevágó szakaszaival összevetjük, azt látjuk, hogy azonos esetekben *mindakét alapon ugyanazt az adóösszeget* kapjuk eredményül.

Például: egy vaskereskedő fizet lakásáért 2000 K.-t, mely összegből az üzlethelyiségre 500 K. jut. Van öt kiskorú gyermeke. A számítás a *regi törvény szerint* a következő: 1500 K.-ból az öt gyermek után levonandó 400 K., marad 1100 × 3 = 3300, ehhez az üzletbér 100%-a = 500 K. Adóalap tehát 3800 K., az adó pedig 380 K. Az *új törvény szerint* 1500 K.-ból levonandó 400 K., a megmaradó 1100 K. × 6-tal = 660 K., ehez az üzletbér 150%-a = 750 K. Adóalap tehát 7350 K., 5%-os adó pedig 367 K.

Ebből következik, hogy a *törvény* az adókulcs leszállítása mellett *sem tervezte az adó-*

teher csökkentését. Az eddigi 10%-os kulcs ugyanis túlságosan súlyos volt ahhoz, hogy a valódi jövedelem bevallását eredményezze. Így nem csoda, ha pl. a budapesti ügyvédek átlag 1598 K., a vidékiek átlag 853 K. tiszta jövedelem után adóztak. Az új törvény tehát nyilván a *jövedelem teljesebb bevallását kívánja elérni*. Ha tehát fölteszszük, hogy eddig tiszta jövedelmüknek átlag csak 50%-át vallották be az adózók, úgy a jövőben kétannyi — vagyis a teljes — jövedelemnek bevallása mellett az adóteher ugyanaz lesz, mint eddig. Ez a nézet támogatást talál abban is, hogy a fentebb említett 29.000.000 K.-nyi adókontingens nagyjából *fedí azt az összeget, amely III. osztályú kereseti adó címén az állam pénztárába eddig is befolyt*.

A III. osztályú kereseti adót az adókiadó-bizottságok 3 évre vetették ki, az általános kereseti adót az úgynevezett «kiadó-bizottságok» ezentúl *évenként* fogják megállapítani.

Az új törvény 1910. január 1-jén lép életbe.

Eperjes város gazdasági fejlődése és elektromos-vasútja.*

Bár előfizetője vagyok az EPERJESI LAPOK-nak, okt. 17-iki számának első cikkét nem olvastam. Mások figyelmeztettek rá.

Nem akarok az elektromos-vasút kérdéséhez behatóbban hozzászólni, noha azt tartom, hogy életkérdést éppen nem képez létesítése, még arra sem merek esküdni, hogy előnyös volna kivitele a városra nézve és rentábilis a vállalkozókra, annak ellenére, hogy a nagyvasutak gőzponthainak helytelen beállítását a multban, ígérkezik jóvátenni és gazdasági előnyöket kiítani e közlekedő eszközökből — ily nagyon is pangó területen.

Életet, pezsgő életet valamely vidéknek csak az ad, a mi gazdagító, megduzzasztó vállalatokat kelt életre és fejleszt hatalmas arányokban. E vállalatoknak a legelsőbb szükségük fölkarolásával kell kezdődniök s, az erők természetesen növekvő megduzzadásával, mind magasb és kiszélesülő fejlődést kell venniök.

Ugyanezen lap vezető-helyén azt olvastam pár héttel ezelőtt, hogy «Bolgárkertészetet és kenyérgyárat Eperjesnek!» Mert roppant drága az élelem. Drága? Egy ilyen városkát, mint Eperjes, nem nehéz kertészeti cikkezzel magáról a város területéről ellátni. Sok évvel ezelőtt — fölkerésre — felolvasást tartottam a nekem kitűzött tételről: «Eperjes jövő fejlődéséről». Ebben a többi közt azzal kezdtem, hogy szegényfoltja e városnak és ez országnak, hogy messze külföldről, a szolgai járomból imént felszabadult egy kised balkáni állam (Bulgária) alattvalói kezdik meghódítani maguknak az ezeréves Magyarországot és szelvény-hosszában kihasználni és, mint költözőmadarak, minden évben pénzünkkel elpárolognak messzi hazájukba.

Kell nekünk bolgár?

Hisz azt mondják, hogy az itt-honos őslakosság nem talál megélhetést, hanem kénytelen a világnak másik féltekéjére, az embereinket eltipró és szétzúzó Amerikába futni, mint földönfutó, hogy megéljen.

Nos — a bolgár mint vándormadár jön tavasszal és távozik ősszel. S mindig szép haszonnal. Él maga is, él otthon családja is. Tőkét is gyűjt s visz haza magával.

* Az előző cikkel ellenkező véleményt szívesen közöljük, de — részünkről — a villamos-vasutat lehetséges- és szükségesnek tartjuk. Szerk.

Hát a hazának fiai oly tehetetlenek, oly tudatlanok, hogy nem képesek a bolgárok művét nagy arányban, okos vezető mellett maguk gyakorolni, hogy tízszerannyit termeljenek Eperjes közel 6000 kat. holdnyi területén, tökéletes öntözési rendszerrel, mint a bolgárok, konyha- és gyümölcskertészetben egyaránt? Rámattam akkor, hogy hogyan kell gazdálkodni fiainkkal a rendszeres, fejlettebb erfurti kertészetet elsajátíttatni.

Történt valami? Volt bennünk vállalkozó-kedv? Meggondoltuk s tettük azt, mit az okos francia vall: «Segíts magadon — és az Isten is megsegít»?

Nem!

Hanem, ehelyett, panaszkodunk, kiáltozunk segítségért, várjuk a sült galambot — Darányitól!

Minek nekünk Darányi? Minek nekünk kegyelem? Nincs nekünk magunknak elég értelmi tőkénk és ön-elhatározó energiánk?

Mi sem tökéletesebb, mint a mit mi magunk viszunk ki a magunk korlátlan szabad tetszése szerint.

Előbb megduzzasztó, intenzív művelése a földnek, gazdag, olcsó ellátása a városi lakosságnak s a pazarul termelt nyersanyagok nyomában ipari feldolgozás, ipari lendület, ipari magas fejlettség...! S ez majd követeli és megköveteli a szükséges közlekedő-eszközök kifejlődését nagy erővel, tökéletes alakban, melyben lesz erő és esztétika. Mert akkor tudjuk, hogy nagyon-nagyon megbírja ezt a város és környék megduzzadt ereje.

De így ki örülne, ki sóhajtoznék most elektromosvasút után?

Én legkevésbé!

Ha azt mondanék nekem: Itt a villamos-telep! Itt az alkalom iparunkat magasan fejlett fokra emelni, országos névre szert tenni s valaha tisztán iparos-város voltunk — vessünk vállat mindnyájan, hogy villamos-műhelyek alapján minden ipar erőhöz, szárnyakhoz jusson s így Eperjes régi fényét és gazdagságát felújítsuk, sőt nagyban meghaladjuk mielőbb.

Ezt érteném. Ebben volna gondolat. Egészséges, modern és velős.

De a villamos-vasutat — az hiszem — még hagyhatjuk. A nagy érdekek, a megduzzadt erők még nem kiáltoznak utána.

A mi a cikk városfejlesztő felfogását illeti, hibáztatnám én is a 6—700 év előtt idetelepült okos szász faj helyválasztását, noha eleget tanakodott, győzött az ipar, a kereskedelem és városvédelem szempontja. De hát megtörtént. Ezen segíteni nem igen tudunk. Áttelepíteni a várost a vasúthoz is, a Tarczához is, talán a Szekcsőhöz is nem lehet.

Rosszak, egészségtelenek és a modern felfogással ellentétesek jobbra a belvárosi házak lakásai. Így mondja a cikk. És ebben nagyobbára igaza van.

Ha volna úgy egy-kétszáz fölösleg milliónk nekünk városiaknak, tán ezen is szépen tudnánk segíteni.

De nincs!

Számolnunk kell tehát az adott helyzettel.

A ki ismeri a modern világot és számításba vette a nagy műveltséget alkotott régi és modern nagy né-

pek városalapító ösztönét, irányát, törekvéseit, a mint ez pár ezer év óta ismeretes előttünk, tudja, hogy ezek keresték a tengert, a folyót, de ha nem voltak kénytelenek, soha vizenyős mlyedésekbe, vízjárta területekre (Velence) nem települtek, hanem keresték az előnyös emelkedést, a szabadabb, tisztább levegőt.

Így minden számottevő ország. Még a sík Oroszország is, a hol a nagyobb városok (Kurszk, Kiev, Moszkva stb.) mind egy-egy dombon fekszenek, kivéve a fővárost, Szentpétervárt, melyből, a mi az mázmatat lenyűgöző töl kivételével, mindenki igyekszik menekülni Finnországba, hogy egészségét megővje.

Íme egy kényszer hatása alatt történt, egészségtelen település!

Eperjesen, a most adott viszonyok közt, a nagy arányban inficiált és betegségetermelő belvárosi területen kívül, két egészséges irány kínálkozik a településre: a távolabbeső Kálvária-hegy vidéke és az egészen közlekedő, nagyon előnyös tábori gyöngye emelkedés. Mert a folyók mellett itt a talaj mindenütt vizenyős. Rögtön felcsap a talajvíz.

Merném elhozni ide, a kis Eperjesre, a világ nagy nemzetének mértékadó és legkimagaslóbb kapacitátsait, s merném döntésük alá bocsátani a kérdést: természetellenes-e — mint a cikkíró mondja — s nem inkább előnyös-e, nagyon előnyös és egészséges a tábori település? Nem is említve az itt lakást vevők (nem házbirtokosok!) egyértelmű nyilatkozatát, hogy itt a lakás a legegészségesebb.

Biztos vagyok benne, hogy a külföldi szakértők 80—90 százalékra a Táborknak adna igazat.

Nincs az a vállalkozás, nincs az az elektromosvasút, melynek kedvéért ezek a tények és igazságok megmásulanának.

Ágoston Károly.

Szülői vélemény

a Mikó-Bulissa-féle, «Sárosvármegye földrajza» című tankönyvről.

Írta Guseó Ferencz.

(Vége.)

A hegység meghatározása korszakalkotó. 100-méteren aluli dombok homokbuczkák, mert a 100-méteren felüli már hegy! Milyen jó a domboknak, melyek 2—300-méteresek, már elérték, képzelem, hogy örvendenek?? Örömlükben táncot járnak; azért van annyi földrengés?! Loyaltásuknak gyönyörű példáját adják a t. szerzők, midőn az eperjesi Angolkisasszonyok zárdá- és a még csak épülő g. k. leánynevelő-intézet magas alapítói névszerint sorolják fel! Hát helyes! A jó és nemes cselekedeteket publikálni kell, ezáltal is fogékonyabbá teszik a gyermek lelkét a nemes cselekedetek iránt; de miért nem mondják ezt az ág. hitv. ev. ősi Kollegiumról is? Vagy legalább megemlégtették volna, hogy ezen ősi iskolában járt Petőfi, Tompa, Kossuth Lajos is? Hiszen a magyar ember lelkében pl. Petőfi félisten; megemlézésre méltó talán?

Vagy sic itur ad astra? Ezáltal annak a látszatát keltik fel a t. szerzők (már t. i. a tárgyilagossá bíró)

Nem úgy lett. Ketté tört kardja hatalmadnak, Törpe volt vezére az óriás hadnak, Leszállott a félhold s te, csillaga, véle, Nagy, sötét gyász borult a haza földére.

A mi volt a kezdet, azzá lett a vég is: Bújdósóvá lettél — de te győztél mégis! Míg szabadságért esd utolsó csepp vérünk, Te vagy fejedelmünk, te vagy a vezérünk. Rád tekint a haza ifjú nemzedéke, Te vagy a szabadság örök példaképe. A ki követője lett nehéz utadnak, Te adtad a zászlót fejedelmi fiadnak.

Itt vagy már hazádban — haj, csupán szent hamvad! De a mi Istenünk hős keze nem lankad; A síró nemzet még nagy csodáját várja... Kelj fel oh még egyszer, kuruczok királya!... S te fölkelés — oh látom: a nagy Isten intett... Nehéz küzdelmünkben te vezérelsz minket. Elporladt a test, de köztünk él a szellem, És vezet kitartón az elnyomó ellen.

Emeljünk emléket a fejedelmnek, Biztató emléket a nagy küzdelemnek; Ha nem is a bánya aranyán, ezüstjén: Ércbeöntött képed hadd ragyogjon büszkén. Ránézzen a haza ifjú nemzedéke, Legyen a hősöknek örök mintaképe. Ércbeöntött képed nekünk azt példázza: A te nagy eszmédnek lesz feltámadása!

Eperjes, 1907. ápr. 17.

Csengey Gusztáv.

szemében), hogy csak azon nagynevű alapítókat sorolják föl névszerint, a kiknek fenhatósága alá tartozó iskolákban tankönyvüket elfogadtatni akarták! Hol itt a paritás? A kvótában mégis van némi paritás, de itt a dicséretben semmi sincs, mert egyet sem említenek föl a másvallásúakból! «Time is money»... Térjünk át kissé a pénzre. Boldog pénzügyigazgatóság! Annak más dolga nincs is, mint «a megyében befolyt állampénzeknek bevétele és kiadása fölött ügyelni»!

De azért már igazán hálásak lehetünk mi, adóhivatali tisztviselők, a t. szerző uraknak, hogy bennünket a (előjárónk) pénzügyigazgatóság elé helyeztek. Hálás köszönet! Ha már a pénzügyminiszter nem, legalább a szerző urak előléptettek.

A járás főtisztviselője a főszolgabíró, segítői a szolgabírák; a hol a szolgabírói székhely van, az a község a járási székhely... Helyes... de más helyütt azt írják a t. szerző urak, hogy: «rendezett tanácsú város nem tartozik a járáshoz»! Most, kérem szépen: Eperjes rend. tanácsú város, szolgabírói, tehát járási székhely s mégsem tartozik a járáshoz, holott a járás nevét is Eperjesről veszi! Hát, kérem, hogy képzelje ezt el a gyermek? Másképpen kellett volna disztingválni! Mert csak nem akarják, hogy a gyermek a térképből, az eperjesi járásból tépje ki «Eperjest» (hisz nem tartozik oda!) s akkor miért rajzolták a könyvük mellékletét képező térképen mégis az «eperjesi» járásba!), akkor el onnan — s oda, a hová szerintük tartozik?! De hová?

De tovább beszélnek a járásról, még pedig így: a járásban van a járásbíró is, (s most jön a sláger) «a járás tisztviselője még a járási erdész is», vagyis per analogiam, miután a járás tisztviselője a járási erdész is, s előtte közvetlenül a járásbírógról van szó, a járásbíró is a járás tisztviselője?? Mit szól ehhez az igazságügyminiszter s az 1886: XXI—XXII. t.-cikk?

3. A törvényeket többszörösen sérti.

A szerző urak falvakról (kisközségekről) írva, ezt mondják: hogy a falvakban van az előjárók között a pénztárnok is. Hát ez nem áll.

Az 1886: XXII. t.-cz. 63. §-a ezt mondja: «A községi előjáróság áll kisközségekben: a bíróból és helyetteséből (másod- vagy törvénybíróból), legalább 2 tanácsbeliből (esküdt, hites), a körjegyzőből, a közgyámából és körörvosból (—); nagyközségekben a bíróból és helyetteséből, legalább 4 tanácsbeliből, pénztárnokból» stb...

Vagy nem nézték meg jól a t. szerzők a törvény fentidézett szakaszát, vagy pedig nekik a nagyközség is csak «falvak», vagy... de, engedelmet kérek, a szentesített törvényt elferdíteni talán mégsem szabad?

Agyonütik továbbá az 1879: IV. t.-cikket is, mondván: «azonban e hazában lakunk, magyar honpolgárok vagyunk»... Ez egyszerű diffamálása a honosági törvénynek. A lakás némely esetben (azt is csak négy év után s a közterhekhez való járulás esetén) illetőséget állapít meg, de nem honosságot is; az 1886: XXII. t.-cikk 15. §. utolsó bekezdésében u. i. kimondja, hogy «a községi kötelekbe való fölvétel csak honosítás hozzájárulásának föltétele mellett szerzetheti meg a külföldi». Dehát azok a külföldiek, a kik itt laknak Magyarországon, s nem szereztek állampolgárságot és így illetőséget sem, talán azért, mert itt laknak, még nem állampolgárok? Sőt éppen, ha jól tudom, a szerző úr osztályába is járt valamelyik mult tanévben egy ilyen itt lakó, de nem magyar állampolgár fia?! Vagy talán a t. szerzők az 1880. január 1-jén életbelépett 1879: IV. t.-cikket annyiban s joghatályában kibővíthetik e, hogy az idéztem honosítási törvénynek 5-évi ittlakására 1880. január 1-jén lejárt terminusát kitolják 1910-re is?

Én úgy tudom, hogy a törvényeket az országgyűlés mindkét házában hozzájárulásával csak a király változtathatja meg!

Már most kérdem: szabad-e a törvényeket elferdítve a gyermekeknek föltálatni? Hogy legyen abból a gyermekből aztán derék honpolgár? S ha később a gyermek a törvényeket másképp olvassa, mint tanulta, furcsa reflexiók kerekednek benne! Vagy azt látja, hogy nem jól tanulta az alapvető iskolában a törvényeket, s akkor hiábavaló volt a fáradsága, vagy... azt hiszi, hogy alapvető törvényeinket azóta megváltoztatták!

4. Törvény ellenére lett használatba véve.

A vallás- és közokt. miniszter 1891. évi 15,364. számú rendeletében tankönyvek használatára vonatkozólag határozottan elrendeli, hogy az állami és állami-lag segélyezett iskolákban elsősorban a miniszter által ajánlott állami, ezek nemléteben az államkormány által átvizsgált tankönyvek használhatók. Igaz, hogy Sárosvármegye legfőbb iskolája hitfelekezeti, tehát az 1907: XXVII. t.-cz. megalkotásáig nem tartoztak közvetlenül a minisztérium fenhatósága alá, sőt ezen

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Tököly Imre emlékezete.

Emlékezem reád s földdobog a szívem,
Követem utadat sóvárogva híven...
Hol vagy?... oh mert nem jössz, én dicső királyom!...
A te tarogatód búgó hangját várom.
Hiszen itthon vagy már s még áll büszke várad...
Hallod-e jajsavunk? — Bánatunk kiárad...
Hadaid robaját síró néped várja...
Kelj fel — oh még egyszer, kuruczok királya!

Kezdd el ott, mikoron a nagy útra keltél,
Gyöngye gyermekifjú bújdósóvá lettél
Haldokló apádtól szökeve búcsúztál el,
De erős, nagy esküd az egékbe szállt fel.
Felszállott az eskü, de szívedbe véstéd,
Megmaradt czélodul ifjú esküvésed,
Hogy eltiport hazád új életre keljen,
Szabadságért küzdesz az elnyomó ellen.

S küzdöttél kitartón, soha nem csüggedtél,
Két szenvedő ország fejedelme lettél...
Győzni mindakettő sem volt elegendő —
Tán a harmadiktól jön a szebb jövőndő.
Elhoztad a félhold rendítő hatalmát,
Megtörni a kínzó sasnak birodalmát,
Ki ősi kincsünket orvul elrabolta,
Százötven év óta szívünk marcangolta.

Oh, ha te lettél vón' a nagy had vezére,
Beveszed a várost örök dicsőségre,
Zászlódat tűzik ki a bástya fokára,
S letűnik örökre a fekete-sárga.

iskolák
1876: X
ben auto
azonba
alaposab
lakban a
felelő ta
tanköny
kir. tant
e tanköt
által eng
nincsen,
záraddé
az eng

Legye
elemi is
IV. oszt.
III. oszt
szert a
Így a IV.
és a Gy
is a föld
kolható
helységn
ziumi tar
országi ú
szertema
De be
utasításe
(vkminisz
nyomatv
mondva;
példánya
félíg ron
Így a kiss
legalább
nem is s
alatt, keve
nőnek fel

De ve
magyaraj
sőt sok he
az a mag
sőt a mag

Legele
a kik a t
olyan kör
a magyar
mely oeko
mert ha t
osztályban
egyszer e
pedig több
Minde
Reményik
tanul gyer
ügyi köve
a tanköny
hiszen, ha
illő, hogy
ha az előb
reket kiad
kétszer új
érezünk.

Magya
legyünk so
rnely köm
olva-tassur
meg orior
természeta
technikát,
ez nem fel
a III. osz
szorítkozik,
nadir>oktr

Ha mit
össze, akk
«Egyeteme
iskolába va

A
Októbe
lékébe tar
kiküldöttei
kezeteket k
gyanánt tü
örök időkr
Megeng
kezeti törve
* Bár ez
a benne fogla

iskolák fôhatóságai az 1868 : XXXVIII. t.-cikk, illetve 1876 : XXVIII. t.-cikk értelmében bizonyos tekintetben autonómiát élveztek. Ezen törvények rendelkezéseit azonban az 1907 : XXVII. t.-cikk 15., 16., 17., 22. §-ai alaposabban precizizozák, a mennyiben az elemi iskolákban a *miniszterileg jóváhagyott tantervnek megfelelő tankönyvek* használandók. Értesülesem szerint e tankönyv használata sem a tantervben fölveve, sem a kir. tanfelügyelőségnek bemutatva nem lett. Az, hogy e tankönyv használata a felekezeti iskolák fôhatóságai által engedélyeztetett volna, a tankönyvön precizizozva nincsen, t. i. sehol sem találom a fôhatóság jóváhagyási záradékát. Már pedig minden jóváhagyott tankönyvön az engedélyezés száma rajta kellene, hogy legyen.

Legjobban sérti a szülôket azon eljárás, hogy az elemi iskola (értem az eperjesi róm. kath. iskolát) IV. osztályú tanulóira egyszerűen *ráoktrojaltatott* a III. osztályú eme tankönyv beszerzése, holott a tanterv szerint a Gyôrfy-féle földrajz tanítatik a IV. osztályban. Így a IV. oszt. tanulók most a kifogásolt Mikó—Bulissai és a Gyôrfy-féle földrajz is tanulják! Ez talán sok is a földrajzi tanulmányból egy osztályban. Nem indokolható ezen eljárás azzal sem, hogy a sárosvármegyei helységnevek magyarosítottak, mert akkor a gimnáziumi tanulókkal át kellene vétetni az egész magyarországi új helységnevtárt, mert a helységnevek országsszerűen magyarosítottak.

De *betiltandó* a tankönyv használata azért is, mert utasításellenesen rossz a papíros, tilalom ellenére (vkminisztr. 42,929/1891. sz.) sárgás papíron van nyomtatva, mely szín a szemre ártalmasnak van mondva; azonkívül oly laza fûzésû, hogy pl. fiam példány (pedig a fiú a könyveit nagyon kiméli) már félig rongyos, a papír török, szakad a fûzés körül, s így a kissé pajkosabb gyermek szûlôje kénytelen leendő legalább két-három könyvet egy tanévben vásárolni, nem is szólva a falusi gyermekekrôl, kik a szabad ég alatt, kevesebb fegyelemben s kevesebb rendszerrel nônek fel.

De veszedelmes e tankönyv a sárosvármegyei nem-magyarajkú gyermek kezében, mert annak hiányos, sôt sok helyen gyatra magyarsága a gyermekre ragad, az a magyar nyelvet sohasem tanulja meg magyarosan, sôt a magyar anyanyelvûek nyelvét is elrontja.

Legelemibb követelményünk nekünk szûlôknek, a kik a tankönyveket vásároljuk, hogy gyermekeink olyan könyvet kapjanak kezükbe, a mely nem tiporja a magyar nyelvet, mely törvényeinket nem fordítja el, mely oekonomikus berendezésû, constans szilárságú; mert ha már az alsóbb osztály tankönyvét a felsőbb osztályban meg kellett vennünk (miért?), legalább csak egyszer egy évben adjuk ki a plus 56 fillért, nem pedig többször is.

Mindegy nekünk, ha Mikó—Bulissai, Reményik-, Reményik—Chityil-, Veszely-, vagy más tankönyvbôl tanul gyermekünk, ha az egyebekben megfelel a tanügyi követelményeknek; mert nekünk mindegy, hogy a tankönyv ára mely szerzőnek jelent anyagi hasznót, hiszen, ha valaki is gyermekünk érdekében fáradozott, illô, hogy legalább így fizessük meg fáradságát; de ha az elôbb vázolt módon, erőszakosan, kell 56 filléret kiadnunk, s ezeket még a tanév folyamán egy-kétszer újránunk, ezt legalább is kellemetlennek kell érnünk.

Magyar hazában magyart a kezébe a gyermeknek, legyünk sovínisták; olyat adjunk a gyermek kezébe, mely könnyen érthetô, tanulható; ne Bérzsenyi-órákat olva-tassunk a földrajzban, ne zenith és nadirokat, meg orionokat, ne katekizmust, földrajzt, mértant, természetant, vegyant, ásványtant, irodalomtörténetet, technikát, poetikát hordjunk össze egy könyvbe, mert ez nem felel meg a tantervnek, mely szerint a földrajz a III. osztályban csupán a legfontosabb dolgokra szorítkozik, de abban sem órákól, sem «zenith és nadiro»-okról nincs szó, mert ezt a gyermek nem érti meg!

Ha minden tudományát egy könyvbe foglaltak össze, akkor ne nevezzék azt «földrajz»-nak, hanem «Egyetemes Encyclopaediá»-nak; az pedig nem elemi iskolába való.

A szövetkezetrôl.*

Október 21-ikén Budapesten a «Hangya» kötelekbe tartozó fogyasztási- és értékesítési-szövetkezetek kiküldötti kongresszust tartván, a szónokok a szövetkezeteket közgazdasági életünknek *legerôsebb oszlopai* gyanánt tüntették fel, mint a melyeknek fennállását örök idôkre biztosítani kell.

Megengedhetô az, hogy, a kereskedelmi és szövetkezeti törvényeknek ez intézményre vonatkozó intéz-

* Bár ez a cikk nézetekkel sokban meg nem egyezik, a benne foglaltakra való tekintettel közöljük. Szerk.

kedései alkalmával, a törvényhozóknak kétségtelenül az a cél szolgált ösztönzésül, hogy az üzleti, a kereskedelmi szellem a nép körében kifejlesztessék s, közvetve, általa az egész nemzetnek érdeke is előmozdítottassék. Tagadhatatlanul ideális cél volt ez; de kétségtelen az is, hogy sok szó fér ahhoz, vajjon hivatásukat betöltik-e azok az intézetek, a melyek, a törvény ezen engedélye alapján, mint gazdasági, fogyasztási avagy hitelszövetkezetek országsszerűen, felette nagy számmal, megalakultak.

Eperjesen szintén vannak ilyen szövetkezetek, s köztudomású az a tény, hogy, forgalom szempontjából, felülmulnak minden, Eperjesen létező, bármilyen nagyarányú üzletet. Ez természetesen leginkább azoknak az érdeme, a kik ezen társaságok élén állanak s azok felvirágoztatására törekednek. Másrészt pedig a közönség is az érdem, a mely gazdasági és háztartásbeli szükségleteit előszeretettel vásárolja e szövetkezetek raktáraiból s nyílt üzleteibôl.

Mindazonáltal nagy hátrányt is kell konstatálnunk e virágzó üzleti forgalommal kapcsolatban. Azt, hogy a kérdéses szövetkezetek által elárúsított árucikkkel kereskedô más üzletek határozottan a *paragis* lejtôjén vannak, s lesz idô, a mikor e fajta cikkekkel magánüzletben kereskedni többé nem is fog. Ez olyan jelenség, a melyet mindenki észrevehet, de a melyet leginkább, természetesen, az érdekelt kereskedôk látnak és tapasztalnak, mert hiszen existenciájukat érinti a kérdés. Hogy más városokban is ilyen a helyzet, azt tudjuk. S most fölteszszük a kérdést: Helyes és elnyôs-e, az általános helyi- és, mondjuk, nemzeti érdek szempontjából, ha a szövetkezetek minden más üzleti vállalkozást ki fognak szorítani, avagy kell-e korlátot szabni ennek az áramlatnak? A kérdés nem könnyû, de a tapasztalatokból némi igazságokat könnyen levonhatunk.

Csak fogyasztási egyletekrôl szólva, addig helyes és az *önvédelem* egyéni jogának egyik folyamánya gyanánt tekintendô, természetes a törekvés, a míg odairányul, hogy a fogyasztó *ne legyen kiszolgáltatva* a professzionista kereskedôk kénye-kedvének, a kik tôle, esetleg kartell útján is, olyan árt kérnek a fogyasztásra szánt cikkekért, a mennyit akarnak. De csakis az önvédelem szempontjából s ennek érdekében helyes elhelyezkedni, és ez egyszersmind a határ is, a melyen túlterjeszkedve, már közérdeket sért. Nos, hogy állunk ezzel Eperjesen? Az érdekelt magánkereskedôk részérôl e tekintetben nagy az elégtelenség, s panaszok hallatszanak napról-napra. Különösen két körülményt hangoztatnak sérelem gyanánt: az egyik magát az intézményt támadja, a másik a szövetkezetek üzleti módszerét.

Az utóbbi módszert annyiban kifogásolják, a mennyiben a szövetkezetek fogyasztóközönségül kivétel nélkül mindenkit elfogadnak. Vagyis akár tagja az illetô az egyletnek, akár nem. Ha ez tény, akkor a kereskedôk panasza indokolt.

Jelen cikk elején hangsúlyoztuk azt, hogy a szövetkezetek létesülésének indokál mi szolgál. Az egyén, a fogyasztó személy, védekezik a kereskedôk tömegével szemben. Igénybe veszi a törvény-nyújtotta segédkezet, tömörül többekkel, s ezek olcsóbban szerzik be azt, a mit a kereskedôktôl drágábban kellene vásárolniok. A tömörülés neve egylet, szövetkezet, a melynek nevében választott tisztviselôk és alkalmazottak működnek részben úgy, hogy a tagok részére szükséges cikkeket bevásárolják, elraktározzák, részben pedig úgy, hogy a szövetkezet tagjainak e cikkeket kiszolgáltadják. Ez volna a sémája az egylet működésének. Ezzel szemben mit látunk? Az egylet nyílt üzletet tart fenn, s kivétel nélkül *bárminek* eladja a raktáron tartottakat. Persze olcsóbban, mint más kereskedô, mert hiszen olcsóbban szerzi be az anyagot, s természetesen, hogy ennek következtében senki sem megy máshová vásárolni, mert bolond volna többet adni pl. egy liter borért, ha a szövetkezet üzletében azt olcsóbban szerezheti be.

Erre az lehetne a válasz a szövetkezet részérôl, hogy a törvény ezt nem tiltja, tehát szabad. De ez nem úgy van. Igen sok dolga volna a törvényhozásnak, ha minden törvénybe, tilalom alakjában, minden elképzelhetô, de meg nem engedett lehetôséget föl kellene sorolnia. Így az idevágó törvényekbe sem lehetett és kellett efféle kifejezett tilalmi szabályokat belefoglalni. A mi tilos, az a törvénynek nemcsak betûjébôl, de szellemébôl is következtethetô. Ha a törvény azt mondja pl., hogy «szövetkezetnek azon társaság tekintetik, mely *tagjai* hitelének, keresetének vagy gazdálkodásának közös üzletkezelés mellett előmozdítására alakul», akkor ez a társaság csakis *saját tagjainak* érdekeire terjeszkedhetik ki, és semmi esetre sem arra, hogy üzletet nyisson s olyan szabadon kereskedhessék, mint akármelyik más kereskedô.

És mégis nemcsak városunkban, de országsszerűen általános az a szokás, a mely a fogyasztási szövetkezetek korlátlan kereskedését akadálytalanul megengedi. Hogy miért, arra már megfelleltünk. Azért, mert a nagyközönségnek ez szintén elnyô, a mennyiben olcsóbban vásárolhat, mint ezeltôtt, a közvetlenül érdekeltek pedig, a kereskedôk, zûgolódnak ugyan, de nem tesznek ellene semmit.

A másik körülmény, a mely a professzionista üzlettulajdonosoknak szemet szûr, az, hogy a fogyasztási szövetkezetek vezetését sokhelyütt köztisztviselôk intézik. Hogy ez mennyiben helyes, vagy nem, arról sokat lehetne írni. Itt csak arra szorítokunk, hogy fölmerült az a kérdés, vajjon állami, vagy más hatósági, sôt katonai alkalmazottaknak állásával összefér-e az, hogy a szövetkezeteknél elnöki, ellenôri, pénztárosi, igazgatósági avagy más, ehhez hasonló tisztséget vállalnak. Tudunkval a tisztviselôkrôl szóló törvény a köztisztviselôknek meg nem engedi, hogy kereskedést vagy iparüzletet, vagy bármely oly foglalkozást üzzenek, a mely hivatalukkal össze nem fér, vagy a mely által hivatalos kötelességeikben gátoztatnának. Nézetünk szerint ebbôl a szempontból kissé meggondolandó az, vajjon a szövetkezetek üzleteinek vezetésére köztisztviselô alkalmazható-e az általános szabályok sérelme nélkül.

Az eperjesi kereskedôk körében észlelhetô volt egy idôben, hogy a kormányhoz sérelmeiket fölterjeszteni kívánják, esetleg küldôtség útján, a mi elvégre — szintén a jogos önérdek védelmének kölcsönösségébôl kifolyólag — épp úgy indokolt és természetes volna. Azonban, úgy látszik, — az eperjesieket jellemzô összetartás híján — a dologból semmi sem lett.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Zeneest. A Kör nov. 3-iki, ez idényben első zeneestjének mûsora a következô:

- ROSSINI: *Nyitány* a «Tell Vilmos» cz. operából. Elôadja a cs. és kir. 5-ik gyalogezred zenekara Hoffmann Ferencz karmester vezetése alatt.
- MOSKOVSKY: «*Impromptu, Op. 35.*» Zongorán elôadja Jermey Hella úrihölgy, a Kör vendége.
- TRUECK: «*Schubert Fantasia.*» Elôadja verbováci *Wajditsch* Sári hárfamûvész, a Kör vendége.
- CHOPIN: «*Scherzo, Op. 20.*» Zongorán elôadja Jermey Hella úrihölgy, a Kör vendége.
- HASSELMAUS: «*Prière.*» Elôadja verbováci *Wajditsch* Sári hárfamûvész, a Kör vendége.
- R. WAGNER: *Kar és pásztordal* a «Tannhäuser» cz. operából. Elôadja a cs. és kir. 5-ik gyalogezred zenekara Hoffmann Ferencz karmester vezetése alatt.

Kezdeté este 6 órakor.

A Kör zeneestélyeinek sorrendjét a f. é. június hó 20-ikán tartott zeneszakválasztmányi ülés a következôleg állapította meg:

1909. nov.	3.	estély rendezôje	Matherny Gusztáv.
	17.		dr. Wallentinyi S.
decz.	1.		Hoffmann Ferencz.
	15.		Káldi Soma.
1910. jan.	26.		Nikelszky Zoltán.
febr.	9.		Becht József.
	23.		dr. Ferbstein Károly.
márcz.	9.		Matherny Gusztáv.

A zeneiskola látogatói ingyenes helyet kapnak a Kör zeneestélyein.

SZINHÁZ.

Társulatunk itt-idôzésének második hetében a közönség érdeklôdése nemcsak nem csökkent, de fokozódott, mert naponkint telt, sôt zsúfolt házat láttunk. Az elôadások, általában venye, jók voltak, kivéve «A szép gárdista»-ér, mely gyenge darab meglehetősen pongyola elôadásban került színre, s zenéje is jelentéktelen. Sok panaszt hallunk a túlságosan hosszú felvonásközök miatt is. Ajánljuk végül több tagnak a lassúbb és érthetőbb, el nem hadart beszédet is.

Vasárnap este a «A harang» címû, irodalmi szempontból kevésbé értékes legenda került színre, s ezért a közönség érdeklôdése is kisebb volt. A játék sem érte el azt a hatást, a mit a darab szereplői elérni akartak. A legkomolyabb jelenetek olyan bizarr benyomást keltek, hogy a közönség soraiban a meghatottság helyett néha a gúnyos nevetés hangjait váltották ki. *Jessenszky* az öreg pap szerepében még a legjobb alakítást nyújtotta.

Hétfôn a «Czigánybáró»-t adták telt ház elôtt. Úgy a szereplôk játéka, mint a zene és ének kifogástalanok voltak. A színlapon Arzéna szerepe *Peéry* Ilusnak volt szánya, de a színpadon *Sz. Vigh* Gizi játszotta,

nem tudjuk, mily okból. *Palotay* karmestert dicséri a kitűnő zenei előadás. A balletszerű tömegjeleneteknél azonban hibát tapasztalunk, mert a szereplők mozgólatai nem egyöntetűek. Igen jól játszottak *Madas, Telekán Valér és Bándy Rózi*. A karének kifogástalan volt. Különösen még *Telekán és Bándy Rózi* páros-éneke nyerte meg a hallgatóság tetszését, és azt viharos tapsban részesítette.

Kedden a «Forradalmi nász» került másodszor színpadra az elsőnél is jobb előadásban, mi főleg *Holéczy Iona, Fehér, Földvári, Martinek* Iionka érdeme. Ez utóbbi kisebb szerepében igen ügyes alakítást nyújtott.

Szerdán a «Mozgópostásné» bohózat a közönséget állandó derűltségben tartotta. Igen jók voltak: *Felek, Madas, Holéczy Iona, Földvári és Sándor Margit*.

A *csütörtökön* színpadkerült «Szép gárdista» előadását nagyon kifogásoljuk. A szereplők a darabban hemzseggő frivolitásokat néha túlságosan is hangsúlyozták, sőt — a jóízűség rovására — itt-ott meg is toldották.

Pénteken a «Bőregér» ment igen kielégítő előadásban, mit *Sz. Vég Gizi, Bándy Rózi, Madas, Telekán és Ács* ügyes énekének, illetőleg játéknak köszönhetünk. Ellenben *Peéry Ilus* ezúttal — éppúgy, mint a «Szép gárdista»-ban is — kevésbé volt jó. Tetszett a 2-ik felvonásbeli ballet is.

Szombaton «Az édes teher» (vígj.) került előadásra.

A jövő hét műsora a következő: *Vasárnap d. u.* 1/4 órákor, félhelyárral: «Mozgópostásné», kacagató bohózat; *este* 8 órákor, rendes helyárral: «Vén bakancsos és fia a huszár», énekes népszimű. *Hétfőn d. u.* 1/4 órákor, félhelyárral: «A szép gárdista», nagy operette; *este* 8 órákor, félhelyárral: «Tatárjárás», nagy operette. *Kedden*: «Hivatalnok urak», nagy operette. *Szerdán*: «Az erdésleány», nagy operette. *Csütörtökön*: «Laczkovics kapitány», szimű. *Pénteken*, zónaelőadás félhelyárral: «Heidelbergi diákélet», szimű. *Szombaton*: «Táncos huszárok», nagy operette

HIREK.

— **Kitüntetés.** A király megengedte, hogy *Koncz* Frigyes ezredes, a budapesti 1. honvéd-gyalogezred parancsnoka, ki előbb Eperjesen állomásozott, a 3. oszt. spanyol kir. katonai érdemkeresztet elfogadhassa és viselhesse.

— **Kinevezések.** A király a 9. honvéd-gyalogezredben: *Arday Géza* főhadnagyot századossá; *Vágo Kálmán, Darvas Tamás és Széles Dezső* hadnagyokat főhadnyagokká; *Csöcskö Béla és Kozmáry Elemér* zászlókat hadnagyokká; dr. *Gallasz József* főorvost ezredorvossá; a 67. sz. gy.-ezredben: *Oppacher* Alajos kapitányt őrnagygyá; *Kraus Antal, Martényi* Ferencz és *Issekutz Jenő* főhadnagyokat kapitányokká; *Huber József* zászlóst hadnagygyá; az 5. sz. gy.-ezredben: *Rottenari József* kapitányt őrnagygyá (a 61. sz. ezredhez); *Elstner Adolf, Vidrighi Szerviusz és Pleplár* Venczel főhadnagyokat kapitányokká; *Csipek András és Schreger Ede* hadnagyokat főhadnagyokká; *Wagner* Károly és *Oross Imre* zászlókat hadnagyokká; a 18. sz. ágyúezredben: *Gehren* Frigyes főhadnagyot kapitánygyá és *Fiedler József* hadnagyot főhadnagygyá kinevezte. — Sárosvármegye főispánja *Zombory Bertalan* végzett joghallgató, kisszebeni lakost vm. közigazgatási gyakornokká kinevezte s vármegyénk alispánja őt szolgálattételre a kisszebeni szolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **A katonaság köréből.** A király br. *Veter János* vezérőrnagyot, az eperjesi, 54-ik sz. gyalogdandár parancsnokát, Josefstadtbá, a 10. gyaloghadosztály parancsnokává kinevezte. Az eperjesi tisztikar okt. 25-ikén búcsúzott el a városunkban általános népszerűségnek és szeretetnek örvendett tábornoktól. Helyére *Ó Felsé* József ezredes, a 42. sz. gyalogezred parancsnokát (Königgrätz) nevezte ki Eperjesre dandárparancsnokká. A király továbbá *Kuki* Illés ezredes, a 67. sz. gyalogezred parancsnokát, a 30. sz. gyalogdandár (Miskolc) parancsnokává; helyére pedig, az ezred parancsnokává, *Aust Albrecht* ugyan-ezen ezredbeli ezredes kinevezte. Végül *Halfar* Viktor ezredes az eperjesi 5. sz. gyalogezrednél viselt ezredparancsnoki állásától, egészségi okokból, fölmentette és helyére az ezred parancsnokává *Pongrács* Henrik 23. sz. ezredbeli ezredes (Sarajevo) kinevezte.

— **Áthelyezések.** A pénzügyminiszter *Kusma* József beregszászi állami adóhivatali tisztet *Giráltra*; a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kapitány* József állami el. isk. tanítót Gyetváról Aranybányára áthelyezte.

— **Huszonöt év a Ksod. szolgálatában.** *Finka* János, a Kassa-Oderbergi vasút hernádszentiváni állomásának előljárója, a napok-

ban ünnepelte 25-éves szolgálati jubileumát. Tiszteletére barátai és hivatalársai az abosi állomáson bankettet rendeztek, melyet hajnalig tartó táncz követett.

— **Eljegyzések.** *Schmör* Oszkár, a Szepes-igló Takaré- és Hitelintézet könyvelője s Iglótfüred gondnoka, eljegyezte *Körner Béla*, a Hajdúmegyei Takarékpénztár igazgatója gyámleányát, *Szeredinszky* Gizellát (Hajdúszoboszló).

Bartunek József cs. és kir. főhadnagy a 76. gy.-ezredben jegyet váltott *Wulff* sz. Vorberg Ida leányával, *Margittal*, Herfordban.

— **Sikeressé vizsgálatok.** *Voloszyovich* Gyula eperjes-városi adóhivatali helyettes-ellenőr, a pénzügyminiszternek 1909. július 2-ikén 70, 625. sz. a. kelt engedélye alapján, az eperjesi pénzügyigazgatóság kebelében szervezett bizottság előtt az adóhivatali (adó-tiszt) szakvizsgát letette. A bizottság elnöke *Pehovits* Ágoston p. ü. tanácsos, p. ü. igazgató-helyettes, tagjai *Gyuk József* m. kir. adótárnok, *Vargha* Frigyes p. ü. főszámtanácsos, számvévis. főnök, és *Meiszlinger* István p. ü. fogalmazó voltak. — *Dadej* Gyula eperjes-városi adóhivatali pénztári tiszt a Budapesten alakított bizottság előtt az államszámviteli államvizsgálaton jó sikerrel képesített.

— **Halálozás.** Kassa város egyik köztisztelőben álló polgára, *Kacsvinszky* Béla, húnyta le örökre szemeit okt. 23-ikán, életének 73 ik évében, súlyos betegség következtében. Temetése nagy részvét mellett ment végbe okt. 25-ikén, Kassán.

— **Pletényi Endre**, a most elhunyt kassai r. kath. kanonok, előbb eperjesi lelkész temetésén Eperjesről, *Zaborovszky* Béla prépost plébános vezetése alatt, 30-tagú küldöttség jelent meg. Ebben az Angolkissasszonyok itteni intézetének négy tagja is résztvett.

— **Ünnepi szónok.** Dr. *Rész* Mihály eperjesi jogtanár, a M. Tud. Akad. tagja, az erdélyi ref. egyházkerületi közgyűlést követő díszgyűlésen mondandó beszédét «A keresztény-szociálizmus» czímen fogja megtartani. A díszgyűlés Kolozsvárt, november 14-ikén lesz, s azon br. *Bánffy* Dezső v. b. t. t., egyházkerületi főgondnok fog elnökölni.

— **Bankett.** A giráltri társadalom *Berzeviczy* Rezső főszolgabíró tiszteletére, abból az alkalomból, hogy Giráltról eltávozik, okt. 23-ikán búcsúvacsorát rendezett, a melyen résztvett az egész járás intelligens osztálya, s a Budapestről és Zemplénvármegyéből is megjelent vendégekkel együtt lelkes ünnepelte a népszerű férfit. Felköszöntőket mondottak: *Kerekes* Pál szolgabíró, *Halmi* Aladár ev. lelkész, *Malonyay* Tamás sztrópokói főszolgabíró, *Wollner* Marczel körjegyző és dr. *Tahy* Mihály kúriai bír. Mindannyian *Berzeviczy* érdemeit méltatták, a ki viszont halásan megköszönte a megtisztelő ünnepelést. A társaság hajnalig mulatott *Farkas* Sándor zenéje mellett. A vacsorát megelőzőleg délután a járási tisztviselői kar tisztelettel *Berzeviczy* előtt, *Spillenber* Barna tb. főszolgabíró vezetése alatt. — *Berzeviczy* Rezső állandó lakásra Eperjesre jön, mit városunk társadalma örömmel vesz tudomásul.

— **Távozó lelkész.** *Dzuranyi* Dezső palonczai ág. hitv. ev. lelkész Cserepesre (Gömör vm.) lelkészkül megválasztatván, Palonczáról november 14-ikén távozik.

— **Bírói vacsora** lesz nov. 6-ikán Eperjesen, *Palkovits* Emilnek «A magyar koronához» címzett vendéglője termeiben. Az eperjesi kir. törvényszék, ügyészség és járásbíróóság bírói és jegyzői kara rendezi

— **A francia előadás,** melyet okt. 23-ikán, mint utolsó rendeztek, a részvétel csekélyebb voltától eltekintve, igen jól sikerült. Dicséret illeti a szereplőket, különösen pedig a «Cyrano de Bergerac» előadót, s főleg *Tester* Zsófia francia nyelvtanítónét, ki a rendezés és betanulás körül fáradhatatlan volt és igazán elismeréseméltó munkát végzett. Óhajtanók, ha ezek a szép előadások — a közönség nagyobb érdeklődése révén — folytathatók lennének.

— **Tudományos esték.** Lapunk okt. 24-iki számában megemlékeztünk arról, hogy eperjesi társadalmunk több tagjának kezdeményezésére, az aktuális kérdések tudományos vonatkozásai iránt érdeklődők hetenkint egyszer (minden hétfőn) a Kollégium másodemeleti tanácstermében tudományos eszmecsere gyűlének össze. Ez alkalommal a fölvetett kérdést egy vagy több előadó megvilágítja, mire azután az eszmecsere és a vita megindul. Az első ilyen összejövetel október 25-ikén, hétfőn, délután 6 órákor volt. Ekkor dr. *Rész* Mihály jogakadémiai tanár tárgyalta a mintegy 40 tagból álló társaság előtt a «Közös ügyeket 1848-ban». Az előadó, az országgyűlési tárgyalások és egykorú iratok alapján, megrajzolta a Magyarország és Ausztria

közötti közös ügyeknek úgy jogi, mint tényleges állapotát 1848-ban. Kimutatta, hogy, bár az összes hadsereg Magyarországon lévő részét, a törvény szerint, magyar lábra kellett állítani, ez a magyar hadseregnek mintegy negyedrészt kitevő határőrvédeli seregére nézve tényleg (tehát törvényellenesen) meg nem történt; bizonyos hadi intézményeket pedig (így a tüzérséget és a hadmérnökséget) törvényesen is közöseknek tekintettek 1848-ban. A külügyek terén — bár az Ófelsége személye körüli minisztert külügyminiszternek nevezték — eltekintve egyes apróbb ügyektől, az osztrák külügyminiszter járt el. A közös ügyek természetesen maguk után vonták ezek költségeinek közösségét is, a mi felett való határozás — Deák és Kossuth szavai szerint — a következő évi országgyűlésnek lett volna feladata. Bár tehát az ország teljes önállósága és függetlensége, mindig, és különösen pedig 1848-ban általános óhaj volt, a közös ügyek terén 1848-ban sem a törvények szerint, sem pedig a tényleges állapot szerint jelentékeny eredményeket nem értek el. A nagy érdeklődéssel meghallgatott előadáshoz és az abban tárgyalt kérdéshöz dr. *Horovits* Simon, *Ualpataky* József *Gömör* János és dr. *Rosenberg* Mór szólottak hozzá, mely felszólalásokra az előadó válaszolt. Itt említjük meg, hogy ezeknek az összejöveteleknek vezetésére a jelenlévők — az előadás megkezdése előtt — *Jónás* János nyug. kereskedelmi akadémiai igazgatót kérték föl, a ki ennek a fölkérésnek készséggel eleget is tett és megnyitóbeszédében röviden vázolta az összejöveteleknek célját. A legközelebbi összejövetel, tekintettel arra, hogy hétfőn ünnep van, kivételképpen október 30-ikán, szombaton este 6 órákor volt, mely alkalommal a «készítések fölveteléről» dr. *Flórián* Károly jogakadémiai tanár tartott előadást.

— **Barátságos arcot** vágnak azok, kik *Bohrand* J. V. fűszerüzletében vásárolják a híres, eredeti töltésű Dreher-sört. Tegyen próbát Ön is!

— **Nyugdíjazás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bakajsa* György eperjesi gör. kath. gyakorló-iskolai tanítót, 40 évi szolgálat után, nyugdíjazta. *Bakajsa* az eperjesi gör. kath. székesegyháznál orgonavezetői állást nyert.

— **November 1.** Az Eperjesi Joghallgatók Testülete november 1-jén hálás, kegyeletteljes emlékezete jeléül délután 2 órákor megkoszorúzza elhunyt mesterei sírját. Dr. *Meliorisz* Béla sírjára *Antal* Pál, dr. *Raffay* Ferenczére *Rochlits* Dezső, dr. *Sarudy* Vilmosra *Pass* Ferencz, *Vandrák* Andrásra *Elsasz* Sándor, *Schulek* Gusztávra *Ihász* Imre, *Herturth* Józsefere *Trompler* Béla, *Csupka* Andrásra *Reisz* Sándor, *Hazslinszky* Frigyesre *Merkovits* Ferencz, *Flórián* Jakabéra *Kárpáti* Béla, *Otrokócsi* Vég Dánielére *Rosta* Pál, *Hrabcsák* joghallgatóra *Bossay* Miklós, *Kéler* joghallgatóra *Szabó* Miklós joghallgatók helyeznek koszorút.

— **Sírkö-feliratok,** sírhely-kerítések, képekreték stb. újjáaranyozására *Folyékony* arany kapható *Theiss* Armin sportcikkek-, díszmű-, hangszer-, fegyver- és gyermekjátékok raktárában Eperjesen, Fő-utca 58. sz. a.

— **«Csak egy szál virágot a tüdőbetegeknek.»** Ez hallatszik most ezer meg ezer ajkról, mert az egész országban irgalomfillérek gyűjtenek a szegénysorsú tüdőbetegeknek. Az irgalomságnak munkájában Sárosvármegye is kiveszi részét, s már megindult a gyűjtés munkája. Eperjesen — *Krayzell* Aladár polgármester megkeresésére — a három nőgyelet hölgyeket kért föl a gyűjtésre, kik gyűjtő-társolylyal járnak körül; *Tahy* József, vármegyénk alispánja, a gyűjtés érdekében a főszolgabírákhoz és a polgármesterekhez meleghangú felhívást intézett; *Semsey* Boldizsárné, Sárosvármegye főispánjának nemesszívű neje intézkedéséből pedig nov. 1-jén a temetők bejáratánál gyűjtő perselyeket állítanak fel. Ezeket a közönség szíves figyelmébe ajánljuk. Az egyesület, adakozásra való fölhívásában, ezeket mondja: «Százával kopog ajtónkon az utolsó remény. Százával sereglenek ajtónk elé a tüdőbetegek, és esdeklésük megindító. Bágyadt, vértelen ajkukon az életért való sóvárgás tör ki. Fuldokolva, szivettépően. Köztük több gyermekkel megáldott apák, anyák kéri, segítsük életükhöz, gyógyíttassuk szanatoriumunkban. S mi csak úgy bírjuk a halál jegyesének ezt a kérelmét teljesíteni, ha — mint a multban — ezer meg ezer jószív fölajánlja, a halottak napja alkalmából, a maga virág-szálat a szegénysorsú tüdőbetegek megmentésére. Az irgalom-adományokat elsősorban arra használjuk föl, hogy minél több szegénysorsú tüdőbeteg ingyen gyógyíttassunk meglévő szanatoriumunkban, részben arra, hogy az országban lévő három tüdőbeteg-kezelő-intézetünket fentartsuk, részben pedig arra, hogy új szanatorium építési alapját növeljük. Ha minden síron egy virágszállal kevesebb lesz, ha minden síron egy mécsessel kevesebb ég, e hiányzó virágszállból, mécs-

világból.
báratkór
bízó hitt
József
(VII., A

— A
pét a
templom
fogja me
5 óráko
rendez.
a követl
cz. daln
Ernö er
Mondja
Gegus D
Tartja I
től Szava
Éneklő a

— I
6-ikán.
tartanak.
barátját r

—
tanfő
az általa
vallás- és
álló keres
ez évben
folyam c
akár min
kődnek,
hivatalba
ismerettel
felvehető

a keresk
tanonczis
nek, kik
legyalább
vány hiá
szolgálha
csak azol
a számta
tudják és
hogy a ta
Az előad
ideje: ked
A tandij
alkalmáva
A tanfoly
gatni és
évvégi vi
a kereske
vagy meg
fokozata
nem végz
nem elég
ványt» ka
tantárgya
latok. 2. M
4. Keresk
delmi és
árúismeret
november
Társulata
elnök, Dr.
szaktanf.

— R
nek Halte
viselve Ep

— V
tületének
rendezte.
termét tel
Flórián K
Dezső jele
Az estélyt
meg, előad
kar tagjai
Rosenberg
és Ihász I
tartása me
míg a töb
lését, vagy
Dr. *Obetko*
evoluczió
meg A ta
igen sikert
elismerésü
kitűzött p
gatonak í
«az osztály

világból fölpsilog egy halódó lélek és árvák, özvegyek bánatkönyei ekként örömkönyökké válnak. Azért kéri bízó hittel minden nemes lélek irgalomadómanáját a *József Kir. Hercege Szanatorium Egyesület* Budapest, (VII., Akácfa-utca 30.)

— **A reformáció emlékünne- pét** a Kollégium nov. 1-jén d. e. 9 órakor, az ev. templomban tartandó deprekációval kapcsolatosan, fogja megülni. A theol. akad. ifjúság okt. 31-ikén, d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében vallásos estélyt rendez. A bemenet szabad. A vallásos estély műsora a következő: 1. «Áldások Istene», Rössini «Semiramis» cz. dalművéből. Énekl. a theol. akad. énekkar, Szánik Ernő énektanár vezetése mellett. 2. Megnyitó-beszéd. Mondja Kárpáti János, testületi elnök. 3. Ünnepi óda, Gegus Dánieltől. Szavalja Jász Sándor. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Vitéz László. 5. «Okt. 31.», Vincze Józseftől Szavalja Matyuga Kamill. 6. «Ersz vár a mi Istenünk.» Énekl. a theol. akad. énekkar.

— **Dite V. és Fia okl. táncztanítók** nov. 6-ikán, a városi Vigadó nagytermében táncvizsgát tartanak. Erre a szülőket és a táncművészet minden barátját meghívják. Vizsga után táncmulatság következik.

— **Kereskedelmi esti szak- tanfolyam.** Az *Eperjesi Kereskedők Társulata* az általa létesített és a m. kir. kereskedelmi, valamint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium felügyelete alatt álló *kereskedelmi esti szaktanfolyam hetedik évfolyamat* az évben november hó folyamán akarja megnyitni. A tanfolyam célja, hogy oly egyének, kik akár önállóan, akár mint alkalmazottak a kereskedelmi pályán működnek, esetleg állami, törvényhatósági vagy községi hivatalban vannak alkalmazva, magukat a kereskedelmi ismeretek egyes ágaiban kiképezhessék. A tanfolyamra felvehetőek oly 15-ik életévüket betöltött egyének, kik a kereskedőtanonc-iskola III. osztályát — vagy a tanonciskola látogatására nem kötelezett oly egyének, kik a gimnázium, reáliskola vagy polgári iskola legalább II. osztályát sikeresen elvégezték. Ily bizonyítvány hiányában a felvételre csak felvételi vizsgát szolgálhat alapul. A tanfolyamra ily vizsgálat útján csak azok vehetők fel, a kik a magyar nyelvet bírják, a számtanból a négy alpműveletet egész számokkal tudják és a vizsgáló-bizottságra azt a benyomást teszik, hogy a tanfolyam követelményeinek meg fognak felelni. Az előadások nyolc hónapig tartanak. Az oktatás ideje: kedd, szerda, csütörtök és szombat este 8¹/₂ — 10-ig. A tandíj 20 korona, melynek fele előre, a beiratás alkalmával, másik fele január hó 15-ikéig fizetendő. A tanfolyamra beírtak az előadásokat rendszeres látogatni és az összes órákon résztvenni tartoznak. Az évvégi vizsgálatokon a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelemügyi miniszteri iparoktatási főigazgató vagy megbízottja elnököl. A bizonyítványok érdemfokozata: jeles — jó — elégséges — elégtelen. A kik nem végzik be teljesen a tanfolyamot, vagy azt ki nem elégtő eredménnyel végzik, «látogatási bizonyítványt» kapnak. A tanfolyamon az oktatás a következő tantárgyakra terjed ki: 1. Magyar fogalmazási gyakorlatok. 2. Magyar kereskedelmi levelezés. 3. Könyvvitel. 4. Kereskedelmi számtan. 5. Közgazdasági, kereskedelmi és jogi ismeretek. 6. Kereskedelmi földrajz, áruismeretek. Beiratkozni Dahlström Károly úrnál november 10-ikéig lehet. Az Eperjesi Kereskedők Társulata felügyelő-bizottsága nevében: Kósch Árpád, elnök; Dahlström Károly, titkár; Párkányi Gyula, a szaktanf. igazgatója.

— **Ruhák** a legszebben tisztítatnak és festetnek Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában, Kassa. Képvisele Eperjesen Theiss Ármán czég által.

— **Vitaestély.** Az Eperjesi Joghallgatók testületének irodalmi Osztálya első vitaestélyét okt. 23-ikán rendezte. A hallgatóság a jogakadémia II. sz., nagy tantermet teljesen megtöltötte. A tanári-kar részéről dr. Flórián Károly, dr. Mikler Károly dékán és dr. Obetkó Dezső jelentek meg. A vita «a halálbüntetés»-ről folyt. Az estélyt Elsass S., az irodalmi Osztály elnöke nyitotta meg, előadván az estélyek célját és üdvözlőlvén a tanári-kar tagjait. Ezután a következő előadók kerültek sorra: Rosenberg H., Guttman M., Vidor L., Ferderber J. és Ihász I., Sziklai I., Belyus M. A halálbüntetés fentartása mellett Guttman M. és Vidor L. nyilatkoztak, míg a többi szónok ennek a büntetési nemnek eltörlését, vagy legalább is lényeges korlátozását kívánta. Dr. Obetkó D. jogtanár szerint ez a kérdés is a szociális evolúció kérdése s politikai kérdés, s a szerint oldandó meg. A tanári-kar tagjai az ifjúság ezen, dicséretes és igen sikerült vállalkozása felett őszinte örömlöknek és elismerésüknek kifejezést adtak. Az irodalmi Osztály a kitűzött pályadíjat (1 aranyat) Sziklai István joghallgatónak ítélte oda. A legközelebbi vitaestély tárgya «az osztályharc» lesz.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegnél a valódi «Moll-féle seidlitz-porok» bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerészekben határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Az Országos Munkásbeteg- segélyző- és Balesetbiztosító- Pénztár** október 29—31. napjain tartja meg évi rendes közgyűlését Budapesten. A közgyűlésen az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár képviselőjében Sziklai Henrik igazg. elnök és Schreiber Ignác ügyvezető-igazgató kiküldöttként részt vesznek. A tárgyszorozat felöl számos oly üdvös, az adminisztrációra vonatkozó ügyet, a melyek egyrészt a vidéki szerek ügykezelését egyszerűsíteni hivatva lesznek, másrészt a bevételeknek az óriási kiadások viszonyához mérten leendő fokozását célozzák. Ezen kívül számos szociális kérdés kerül döntés alá, ú. m. a létesítendő munkáskórház ügye, a kórházi és szanatóriumi kezelésre szoruló betegek és kisérők részére felárú vasúti kedvezmény kieszközlése, a gyógyfürdőkkel, üdülőhelyekkel és szanatóriumokkal leendő szerződés-kötés, valamint az országos pénztár alkalmazottai nyugdíjintézete alapszabályainak megalkotása és a nyugdíjintézet költségeihez való hozzájárulás mérvének megállapítása. Régióta vajdó kérdést kell itt a közgyűlésnek megoldania. Kétséget nem szenved, hogy fontos és jogos vágyakat akar a törvény és az országos pénztár alapszabályaiban is biztosított nyugdíjintézet kielégíteni. Az a nagy társadalmi munka, melyet a munkásbiztosító-pénztárak tisztviselői végeznek, föltétlenül méltóvá teszi őket arra, hogy aggkoruk avagy korai rokkantságuk esetén úgy a maguk, valamint a családjuk fentartásáról gondoskodás történjék. De a javaslat alapján attól tartunk, hogy ezen nyugdíjügy elintézésével óriási terhek nehezednek majd az amúgy is igen szerény javadalmazásban részesülő központi és vidéki szerek tisztviselőire. Azt kívánja ugyanis a kidolgozott szabályzat, hogy a nyugdíjra igényt tartó tisztviselő adja oda keresetének 6% -át 35 esztendőn keresztül azért, hogy majd 35 év múlva kapjon cserébe annyit, hogy éhen ne haljon. Ez az, a mi nem elég humánus a tervezetben és a mit akként kell módosítani, hogy a tisztviselőnek ne kelljen túlságosan megkoplalnia azt a csekély viszontszolgáltatást, a melyet csak oly hosszú évek multán, s lehet, hogy csak rövid ideig fog élvezni.

— **A Rákóczi Katolikus Kör** november 7-ikén nagyszabású hangversenyt rendez, a következő műsorral: Dvorák: «Der Bauer ein Schelm», előadja a katonai zenekar; Beethoven: «Mondschein», zongorán előadja Veszperényi Zoltán; Oehlschlägel: «Trio», és Dostal: «Trio»; Mendelssohn: E-moll koncert, előadja hegedűre, cellora és zongorára Veszperényi Zoltán; Wagner: «Phantasie» a «Lohengrin» cz. operából, előadja az 5. gy.-ezred zenekara, Hoffmann J. karmester vezetése mellett. Hangverseny után tánc, katonai- és cigányzenekar mellett. Hiszünk, hogy ezen est kedélyességben és sikeres kiválóságban méltán fog sorakozni a Rákóczi-kör eddigi estélyeire.

— **Mit szoltok hegymászásomhoz?** Képzeltétek csak, én, a ki máskülönben minden levegőfuallattól meghűlök, úgy, hogy alig tudok beszélni és torokfájdalmaktól szabadulni, fent vagyok a hegycsúcson komisz, rossz időben, a legnagyobb zivatarban. És nem hűltem meg. És nem lettem beteg. Miért? *Fay-féle eredeti szodeni-pasztillákat* használtam, és mondom nektek, ezek csodát tettek. Igazán szerelmes vagyok ezekben az apró pasztillákba és elhithetitek, hogy akár úton vagyok, akár otthon, mindenkor készen tartom őket magamnál. Hiszen egy doboz ára csak 1 korona 25 fill. és minden gyógyszerésztárban, droguista- és ásványvíz-üzletben kaphatók. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntzert W. Th., IV/1., Bécs Grosse Neugasse 27.*

— **Táncvizsga az Angolkis- asszonyok intézetében.** Kellemes háziestély keretében mutatták be az Angolkisasszonyok intézetének (belső és külső) növendékei a hatheti táncztanfolyam eredményét. Bár megszoktuk ebben az intézetben mindenben a legszebb sikereket, mégis mondhatjuk, hogy ez a táncvizsga az eddigiek sikerén is túlemelkedett. Becsületére válik ez magának az intézetnek, a növendékeknek és főleg a tanfolyam ügyes, gyakorlott vezetőjének, Kovács Bella, az Operaház balletkara volt tagjának, kinek oly szerencsés tanítási módszere van, hogy tanítványai tőle ne csak a tánczok mindenféle válfaját könnyen elsajátítják, de minden mozdulatukban az esztétikai szépség, a szellemi-nem is bizonyos vonzó, lekötő tartalma nyer művészi kifejezést. Valóban az élet és az eszményítő művészet

csodálatos összefüggését láttuk fokozatosan a három csoportban bemutatkozó növendékek e tánczaiban. Szinte egy-egy szép költeménynek a hatását éreztük a táncz bájos ritmusának szabályos menetében, melyhez az élet legszebb gondolatait bőven adta a növendékek — *gyöngéd mesteri kezekkel apolt* — lelkének ártatlan, szép világa Boldog mosolylyal nézték a szülők s a meglegedett előkelő közönség ezeket a mesternőket, az Angolkisasszonyokat, s a kit igazán pártatlan közszeregettel annyira körülvesznek s ki viszont maga a szeretetreméltó figyelem: *M. Gárdonyi* Mária érdemes főnöknőt (ki a gyöngéledő új főnöknőt képviselte), azzal a letagadhatatlan gondolattal, hogy senki sem adhat gyermekének nagyobb kincset az életre, mint ilyen nevelést. A táncvizsgán, melynek végén Kovács Bella mindenfelől legnagyobb elismerésben részesült, a társadalom minden előkelősége képviselve volt, még közkedvelt tábornokunk is ott tapsolt a kis tánczosok pompás sikerének.

— **Foglalkozást keresőknek** figyelmébe ajánljuk hazánk egyik legnagyobb biztosító-társaságának lapunk mai számában foglalt hirdetését.

— **Az idei kerekderdei vadászatok** — az Eperjesi Vadász-társaság folyó hó 23-ikán tartott választmányi ülésének határozata értelmében, — 1909. évi november hó 7-ikén, december 19-ikén és 1910. évi január hó 30-ikán fognak megtartani. — (Bdt.)

— **A tiszti-szemle Eperjesen** nov. 4-ikén, reggel 9 órakor, lesz a vármegyei lak-tanyában; az utószemle pedig 14-ikén. A tart. hadapródok szemléjét nov. 6., illetőleg 16. napjain fogják ugyanott megtartani. A honvédtisztek szemléjét Kassán tartják meg a fenti napokon.

— **Kiss szerencséseje nagy!** Miért a legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek; eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztály-sorsjegy-felárúítóhelye. Most is itt nyerték a 600000 koronás főnyereményt, immár negyedszer! Ajánlatos tehát t. Olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és rendeljenek Kiss Károly és Tarsas bank részvénnytársaságnál Budapesten, Kosuth Lajos-u. 14., sorsjegyet. Húzás már november 18-ikán.

— **Birtokvételek.** Coburg Lujza hercegnő az előbb gr. Szirmay György, utóbb gr. Szirmay Ottó uradalmához tartozott, jelenleg pedig debreczeni konzorcium tulajdonában levő felsővízközi birtoknak mintegy 2500 holdat kitevő részét 1.100.100 korona vételáron megvásárolta. — *Éber* Antal országgyűlési képviselő a vöröslalmi birtokot gr. Szirmay Antaltól 250 ezer kor. áron megvette.

— **Felfüggesztett ügyvéd.** A beszercebányai ügyvédi kamara panszláv czélú szereplése miatt Sárosvármegyében is ismert *Medvecsky* Lajos zólyomi ügyvédet, kit izgatás miatt a bíróság is elítélt, az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **Vane már «2 perc» gyors- fésűtisztítója?**

— **Főutczai akadályok.** Nem régen hívtuk fel a városi vezetőség figyelmét az aszfaltjárda hibáira. Ezúttal szóba kell hoznunk a «Fekete Sas» épületét. Nem helyeselhető az az engedély, a melynek alapján e szálloda bérloje, a nyári kioszk kerítése révén, az épület előtti járdának csaknem felét elfoglalta. Méltányolni kell, ugyan, ha valaki a város szépítéséhez és a közönség kényelméhez nagy mértékben hozzájáruló efféle alkotásra vállalkozik, mert hiszen a mi általában szokásos másutt, az nálunk sem lehet rossz, de minden bizonynyal számba kell venni a helyi körülményeket s annak a helynek a természetét is, a hol ilyen építkezés létesítése céloztatik. A nagyszálló bérlojének, nézetünk szerint, elég tágas tér áll rendelkezésre, ha a járdát a rendes szélességben szabadon hagyják. Ha pedig kevés a tér, akkor az utca közepe felé enged- tessék meg neki a terjeszkedés. Úgyis abban az irányban szabad neki a zenészek részére még külön fabódét felállítania. Az utca pedig e helyen éppen elég széles, úgy, hogy egy- avagy másfélméternyi újabb elkerítés a kocsiközlekedésnek útjában nem állana. Hiszen a Berger-féle kávéház előtt félannyi az utca szélessége, s még is megengedte a hatóság az utca szűkítését. Ha pedig ez sem czélserű, akkor az asztalok, a nagyobb városokban divó szokás szerint, közvetlenül az étterem bejáratai előtt állíttassanak föl, s a járda megfelelő kiszélesítésével alkalom adatnék a közönségnek, hogy az asztalokat megkerülhesse. Végül szükséges volna a «Fekete Sas» erkélyének oszlopait eltávolítani, úgy, a hogyan ez már több más főutczai erkélyes és oszlopos háznál rég megtörtént. Ezidőszert ilyen oszlopok már csak a Gundelfingen-ház és a «Fekete Sas» épülete

előtt díszlegnek, a közönség nagy bánatára, a mely itt is, ott is, mint a legforgalmasabb pontokon, kénytelen a kocsisútra kimenni, ha sietős a dolga, mert az ott összeszoruló embertömegben kezesülhetetlen a kép telenség. Még a rendőrségnek is dolgot ad egy-egy hangversenyyel összekötött vacsora, mert külön kirendeltség tisztogatja a szűk járdát ilyenkor a bámészódó tömegetől. Hangsúlyozzuk, hogy a kapubejárat előtti két köoszlop eléggé megszükitette a heiyet, s ezért megfoghatatlan, hogy a kioszk kerítésének behatolását a járdába miért engedi a hatóság. Vagy egyiket, vagy másikat el kell távolítani. Ezt át kell látnia mindenkinnek.

— A legkedveltebb családi lap. Ma, mikor a budapesti napilapok száma oly nagyra emelkedett, hogy alig van világváros, a hol aránylag annyi újság jelenik meg, a gondos család apának nagyon nehéz a választás a sok elsőrangú lap között, ha olyan lapot akar választani, mely minden igényt kielégítsen. E tekintetben hazánk legrégebbi napi lapja, a PESTI NAPLÓ fügyszólván egyedül áll. Minden párttól való teljes függetlensége, nyílt szókimondása, kitűnő értelem- és gazdag és változatos tartalmának köszönheti a PESTI NAPLÓ, hogy ma az összes lapok között a legtöbb előfizetője van. Különös értéket kölcsönöz a PESTI NAPLÓnak előfizetői szemében a PESTI NAPLÓ karácsonyi ajándéka: minden évben egy remek, díszkötésű, művészi és irodalmi értékű album, melynek értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala az idén különösen értékes díszművel készült meglepni előfizetőit, melyet minden most belépő új előfizető is megkap karácsonyra, ha addig legalább egy félévi előfizetési díjat befizetett és egy második félévre magát kötelezi. E mű a «Jókai Album», elsőrangú díszmunka lesz, a mely művészi kiállításával, nagy képgyűjteményével s nemesen pompás bekötésével a karácsonyi könyvpiac szenzációjának ígérkezik. A «Jókai-Album»-ban Jókai Mór életét, munkásságát, diadalát jeles írók és esztétikusok egész sor tanulmányban és elbeszélő cikkekben írják le. A Jókai-Album száznál több finom illusztrációja közt szenzáció lesz Jókai eredeti festményeinek, rajzainak és maga faragta szobrainak bemutatása. E képek közt elsőrangú művészek, mint Munkácsy Mihály, Barabás Miklós, Horovitz Lipót, Ferraris Artur képei vannak. Az előfizetési feltételekről és az albumról szívesen küld bővebb felvilágosítást, valamint a lapból mutatványszámot a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala Budapesten.

— Eperjesi Úszófürdő, Tennis- és Koresolyapálya R.t. név alatt az ETVE. részvénytársaság megalakítására aláírási tervezetet bocsátott ki. Célja Eperjesen úszófürdőt, a tanulók részére koresolyapályát, úgy tenniszteret létesíteni. Az alapítóké 20 ezer, egy részvény névértéke pedig 100 korona. Az aláírás zárideje: nov. 25. A tervezeten alapítóként: dr. Ferbstein Károly, dr. Neuwrth Zsigmond, dr. Balpataky Imre, Jakobei Dezső, Bayer Róbert, Dahlström Károly, Uhlarik Mátyás, dr. Holénia Gyula, Balpataky József, Dvortsák Győző, Pethe Ferencz, dr. Csatóy Ágost és Dóbiás Ede szerepelnek. A társaság célja kétségtelenül nagyon közérdekű lévén, a részvények jegyzését a közönségnek melegen ajánljuk, hogy így a társaság tényleg megalakulhasson.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár

Szegény gyermekek téli fölruházása. Népünk kivándorol. Idegenből ruházunk és elmulasztjuk megbecsülni mindazt, a mi hazai, a mit az édes haza és munkásnépünk nyújt. Közéleg a tél, az emberbaráti szeretet megnyilatkozik. Mi, magyarok, még ilyenkor sem törődünk a jövőddel, mert a mit a könyörületes adományokban összehord a külföldnek fizetjük. Az irtalmasság csélekedete magasztosabb lesz akkor, ha egyúttal a honi ipar eszméjét szolgálja, mert sok nyomorgó munkásnak egy-egy falat száraz kenyéret is biztosítottunk. *Vajjon gondoltak-e arra a jótkony nőgyesületek, társaskörök és asztaltársaságok, hogy a szegény gyermekeknek téli ruházatát hazai anyagból, nyomorgó munkákkal készíttessék?* Valjuk be, nem tették! — Tisztelettel kérjük tagtársainkat, hassanak oda, hogy a jótkony nőgyesületek, körök stb. a szegény gyermekek ruházatát valódi hazai anyagból, hazai iparosoknál készíttessék. Hogy megkönnyítsük a jótkony egyesületek és emberbarátok munkáját, alant közöljük azoknak a hazai gyáraknak címzeit, melyek ruházati cikkeket készítenek. Birják rá a helybeli kereskedőket és iparosokat, hogy az alant felsorolt gyárakból szerezzék be szükségletüket.

1. **Czipőgyárak:** Kobrak czipőgyár r.-társ., Vác; Turul czipőgyár r.-t., Temesvár; Selmezbányai czipőgyár r.-t., Selmezbánya; Franck és Steiner, Budapest, VII., Huszár-u. 7.; Engel Simon, Budapest, VII., Rákóczi-út 8.; Brichta Henrik és Fia, Puchó (csizma);

Moskovits Farkas és Társa, Nagyvárad (csizma); Miskolcz és vidéke bőripari hitelszövetkezet (csizma); Tordai iparosok hitelszövetkezte (csizma). 2. **Harisnyagyárak:** Első magyar szövö- és kötőgyár r.-t., Vác; Harisnyakötőgyár intézősége, Nagyenyed; Gyulai szövőgyár, Gyula; Első brassói kötött- és szövöttárúgyár, képviseli Berger Béla Budapest, Dorottya-u. 6.; Bruszt Dávid, Első magyar kötőszövőgyár, Zugló és r.-szentmihályi fiókunk. 3. **Kötött téli alsóruha-gyárak:** Sipos Andor kötőszövőgyára, Kassa; Sp nraft György kötőszövőgyára, Kassa; Foith György kötőszövőgyár, Brassó; Zeidner A. Gusztáv, Derestehétfalu (Brassó vm.); Bruszt Dávid, Zugló; Első magyar szövö- és kötőgyár r.-t., Vác. 4. **Fosztógyárak:** Zsolnai katonaposztógyár r.-t., Zsolna; Gácsi gyapjuszövet- és posztógyár, Gács; Besztercebányai első magyar posztó- és gyapjúárúgyár r.-t., Besztercebánya; Scherg Vilmos és Társa, Brassó; Kleverhausz Frigyes, Brassó; Segnens József, Sepsiszentgyörgy; Trencsényi posztógyár; Kulai posztógyár, képviseli Moskovicz Emil, Budapest, IV., Károly-körút 22. 5. **Szabók:** Bálint Menyhért és Társa, Andrassy-út 54.; Szabó Dániel, Váci-u. 40.; Tiller Mór és Társa, Budapest, IV., Váci u.; Forster Jenő, Budapest, VI., Teréz-körút 35.; Guttman J. és Társa, Budapest, VII., Rákóczi-út 16.; Freidinger Mózes és Fiai, Budapest, VI., Laudon-u. 6. 6. **Feherneműgyárak:** Első selmezbányai munkásfeherneműgyár, Selmezbánya; Stern József, Budapest, IV., Kálmán-tér 1.; Freidinger Mózes és Fiai, Budapest, VI., Laudon-u. 6.; Palágyi Gyula, Budapest, VII., Király-u. 79.; Tiller Mór és Társa, Budapest, IV., Váci-u. 7. **Sapkakészítők:** Elkán és Gerő, Budapest, VII., Károly-körút 17.; György Lajos, Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2.; Kohn Ármán, Budapest, VII., Király-u. 15.; Magyar sapka és divatárúgyár, Budapest, VII., Dohány-u. 2., Steiner Zsigmond és Társa, Budapest, VII., Király-utca 27. 8. **Kestye (téli kötőszövet):** Sipos Andor kötőszövőgyára, Kassa; Spanraft György kötőszövőgyára, Kassa. 9. **Berlini kenőcsök:** Első magyar szövö- és kötőszövőgyár r.-t., Vác. *Természetesen elsősorban a helybeli, e szakmákba vágó iparosokat lassuk el munkával!*

Filléreinkkel ne gazdagítsuk a külföldet, mely amúgyis elég gazdag; gondoljunk honfitársainkra, ne kényszerítsük a magyar munkást arra, hogy vándorlással kezében vegyen búcsút hön szeretett hazájától. Ne üres szavakkal, hanem tettekkel gyámolítsuk a munkát kereső iparosainkat. Bővebb útmutatást ad egyesületünk.

Felelős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál
a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS
SALVATOR

Kitűnő alkerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai: Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

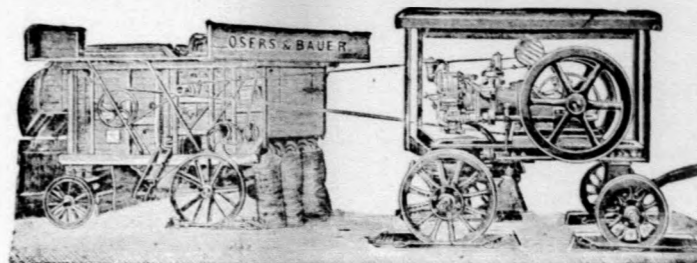
Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 "	40 "
1 literes "	48 "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
3/4 "	7 "
1 literes "	9 "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Obers és Bauer Kizárólagos MOTORGYAR
Wien, XX., Dresdnerstr. 81-83a.
Magyarországi főtelep:
Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18

BENZIN-LOKOMOBILS
cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legelőcsőbb üzemereje, — 3 fillér üzemköltség óra löőrünkint.
Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobil cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekinthetők meg üzemben:
Ifj. Rohody Pál, Bercezel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferencz, Bercezel, Szabolcs m., 4 HP, Jeskó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyzsar, Gálszics mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP, cséplőszerelvény.

Egy népszerű életbiztosító-intézet Eperjes és vidéke részére egy agilis

■ főügynököt ■

keres magas javadalmazással.

Ugyanott egy tisztviselő is felvétetik.

Ajánlatok «Jövő» jelisével e lap kiadóhivatalába kéretnek.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémárú Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-út 74/21 sz.

Helybeli elárúsítók:

Dahlström Károly, Luchs Ede és Társa.

A legjobb bőrfényesítő

7401

Egyedüli gyártója:

Székely és Társa Kassa

Mű

Van becses épületé

CZI

novem házba

Midő

tudomá

figyelme

modern

tan m

tők: leg

czipők,

Bizto

vábbi p

pártfogá

Eperj

Ugyanitt 2

tanuló

:: felvéte

Haza

biztos

újra al

egy va

megbiz

galmas

ágazata

vezés te

Fő

valamir

ügynök

szintén

tet tere

Aján

rel mű

szakma

nyernei

idő lete

kittatna

Ko

gyakorl

250 kor

utazik:

Kimerít

szép jó

tési irt

körút

Ná

li

Legé

biz

reke

görcsöt

Csomag

S

fűszer- és

Műhely-áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérd. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a Kollégium épületében levő

czipész-üzletemet

november hó 1-jén a Fő-utca 120. számú házba helyezem át.

Midőn ezt a nagyérd. közönségnek szives tudomására hozom, egyben bátorkodom becses figyelmébe ajánlani, hogy üzletemet teljesen a modern kor igényeinek megfelelőleg s kifogástalan minőségű árukkal szereltem fel. Kaphatók: legdivatosabb férfi-, női- és gyermek-czipők, mérték szerint készítve.

Biztosítva mélyen tisztelt rendelőimet a további pontos kiszolgálásról, kérem nagybecsű partfogásukban a jövőben is részesíteni.

Eperjes, 1909. október hó.

Ugyanitt 2—3 óráig
tanulónak

Kiváló tisztelettel

Sambronszki András

:: felvétetik ::

czipész.

Hazánk egyik legnagyobb és leggazdagabb biztosító-részvénytársasága meggyőzően újra akarja szervezni. E célból

keres

egy vagy két, megyénkben jól bevezetett, megbízható, komoly, szolid előéletű és szorgalmas egyént, kik a biztosítási üzlet összes ágazataiban az üzletszerzés, valamint a szervezés terén eredményesen képesek működni.

Főcél: Üzletszerzés és itt helyben, valamint a vidéken, oly helyi, megbízható ügynököket és képviselőket felállítani, kik szintén képesek egészséges biztosítási üzletet teremteni.

Ajánlkozók, kik ezen a téren már sikerrel működtek, előnyben részesülnek. Nem-szakmabeliek a társaság költségén oktatást nyernek. Az állások a jól betöltött, kikötött idő leteltével nyugdíjképes állandókká alakíthatnak át.

Kezdőfizetés: A már betöltött gyakorlat és előismeretek szerint havi 150—250 korona, és ha a társaság megbízásából utazik: 10 korona napidíj és II. oszt. vasút. Kimerítő ajánlatok „Kötelességteljesítés, szép jövő” alatt Eckstein Bernát hirdetés-irodájába (Budapest, VII., Erzsébet-körút 37.) kéretnek.

Nádparipa-liliumtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

5500

közjegyzőleg hitelesített orvosi és magánbizonyítvány igazolja, hogy a

= KAISER-féle =
MELL-KARAMELLÁK
a 3 fenyővel

köhögést

rekedtséget, hurutot és nyálkásodást, torokhurutot, görcsöt és hőkurutot a legjobban távolítanak el. Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.

Kapható:

SCHOLZE ALFRÉD
czukrászdája- s kávéházában és

LEFKOVITS EMIL

fűszer- és csemege-kereskedésében EPERJESÉN.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

2185. szám.
1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnál évi 1200 kor. fizetéssel és a végrehajtói teendőért a f. évi július 15-ikén megállapított díjazással egybekötött irodatiszti állásra pályázatot hirdetünk.

Ez állásra, mely a végleges átszervezésig ideiglenes, pályázhatnak mindazok a teljes-, de még nem 40-éves korúak, a kik valamely középiskola négy osztályának sikeres letételét igazolni tudják.

Az orvosi és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények folyó évi november 22-ikén déli 12 óráig a pénztárnál benyújtandók.

Eperjes, 1909. október 25.

Sziklai Henrik s. k., igazg. elnök. Schreiber Ignác s. k., igazgató.

:: Eladó ::

egy erős, egyesbe asszonyi kézhez is behajtott, pejjherélt, 156 cm. magas ló, mely kettesben és nyereg alatt is jár.

Czím a kiadóhivatalban.

Legnagyobb kitüntetés!
Arany államérem: Nürnberg 1906.

Legnagyobb kitüntetés!
„Grand Prix”: St. Louis 1904.

Ruhákat

mérték szerint, valódi magyar és angol posztóból készít olcsón saját műhelyében ::

Kleinert János

:: férfi-szabó ::
Eperjes, Kollégium-épület.

SÁROSVÁRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG :: EPERJES :: FŐ-UTCZA 79. SZÁM

Telefon-szám 11. Postatakarékpénztári cheque-számla 21,815.

Foglalkozik a pénzügyi üzletek minden ágával. Elfogad betéteket **4% netto** kamatozással.

Takarékperselyek kölcsönadása.

Kölcsönöket nyújt váltókra, értékpapírokra, ingatlanokra, arany- és ezüst-tárgyakra, mérsékelt kamat mellett.

Bevált idegen pénzeket, szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Átutalásokat Amerikába legjutányosabban közvetít.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra!

Alsófehér m. Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Díszcserjék, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK (essima arú)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Azonnal vagy november 1-jétől bérbeadó

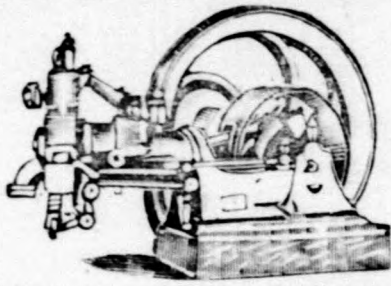
modern úri-lakás

== Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utcza első emeletén. ==

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú benzín-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-motorokat és lokomobilokat, valamint szivógázmotorokat.

== Meglepő ujdonság! ==
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges löerő óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:
Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Lakásváltoztatás.

Lakásom f. évi november hó 1-jétől
Fő-utca 74. sz. (Gerő-féle ház).

Dr. Strausz Zsigmond fogorvos.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuórszólási szer közzvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy önzott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9.

Videki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közzvényél, oszónál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beuásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

HARTMANN EMIL ÉS GYULA

eperjesi szesznagykereskedők Szebeni-út 9.
rum- és likörgyárában = (régi 10.)

a szesz-italoknak kismértékben való elárúsíthatási engedélye következtében *** zárt üvegben is a legjobb minőségű

likör, rum és borovicska

jutányos áron kapható. **** Különösen ajánlható

= 10-éves, kitünő minőségű =

húsvéti szilágyi szilvóriumma.

Jakobovics Ármin és Testvére

== első kassai butorminta-terme és butor-áruháza ==
Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fában és stlyben, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdívanok, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek- és jüggönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rezbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviseletét Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kitünő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

➡ Képes árjegyzék kivanatra bementve. ➡

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.

Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő-krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

BOHRANDT J. V. czégnél, EPERJES.

Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kiszében:

Kassevits J. János.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

== Doboza 1 korona és 2 korona. ==

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTAR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
Bártján: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.